
© γιάννης ψιλάκης
ο κόσμος είναι ένας
© yannis psilakis
a world united

Του Γιάννη
Dedicated to Yannis

© γιάννης ψιλάκης

ο κόσμος είναι ένας

© yannis psilakis

a world united

© γιάννης ψιλάκης

ο κόσμος είναι ένας

© yannis psilakis

a world united

Γενική επιμέλεια: Ελένη Αθανασίου
General Editor: Eleni Athanassiou

ΕΚΔΟΣΗ

Γενική επιμέλεια
Ελένη Αθανασίου, Ιστορικός Τέχνης

Καλλιτεχνική επιμέλεια
Θύμιος Πρεσβύτης
Θοδωρής Αναγνωστόπουλος
(Peak Advertising)

Διαχωρισμοί
Αδάμ Ελληνική Αναπαραγωγή

Εκτύπωση
Πάλλης Α.Ε.

Επιμέλεια παραγωγής
Peak Advertising

PUBLICATION

General Editor
Eleni Athanassiou, Art Historian

Art Editing
Thimios Presvitis
Thodoris Anagnostopoulos
(Peak Advertising)

Translation (Greek to English)
Vicki Politis

Color Separations
Adam Hellenic Productions

Printing
Pallis S.A.

Production Editing
Peak Advertising

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να απευθύνω ευχαριστίες

στη Διοικητική Επιτροπή του ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΜΠΕΝΑΚΗ
στον Διευθυντή Άγγελο Δεληβορριά
στο Φωτογραφικό Αρχείο του Μουσείου Μπενάκη
στην Υπεύθυνη Φανή Κωνσταντίνου
και στην Αρχιτέκτονα Ναταλία Μπούρα

στον Θύμιο Πρεσβύτη, στον Θοδωρή Αναγνωστόπουλο
στην Βίκυ Πολίτη, στον Νίκο Ακτίδη

και τέλος στην οικογένεια Ψιλάκη που μου εμπιστεύτηκε
το προσωπικό και φωτογραφικό αρχείο του Γιάννη

ACKNOWLEDGEMENTS

I would like to thank:
The Board of Directors of the Benaki Museum
Angelos Delivorrias, Director, Benaki Museum
The Photographic Archives of the Benaki Museum
Fani Konstantinou, Director of the Photographic Archives of the Benaki Museum
and Natalia Boura, Architect

Thimios Presvitis, Thodoris Anagnostopoulos, Vicki Politis and Nikos Aktidis

as well as the Psilakis Family that entrusted me with the personal and photographic archives of Yannis

© Φωτογραφικού υλικού: Οικογένεια Ψιλάκη
© Κειμένων: Άγγελος Δεληβορριάς, Ελένη Αθανασίου

© Photographic material: Psilakis Family
© Texts: Angelos Delivorrias, Eleni Athanassiou

ΑΘΗΝΑ, 2007

ISBN: 978-960-8347-76-2

ATHENS, 2007

ISBN: 978-960-8347-76-2

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ / CONTENTS

8-9 [Πρόλογοι] [Foreword]

11-15 [Το ταξίδι ενός ανθρωπιστή] [The journey of a humanist]

273 [Βιογραφικό σημείωμα] [Biographical note]

17 [πρόσωπα] [portraits]

133 [άνθρωποι] [people]

217 [τοπία] [landscapes]

274 [Index]

Ο Γιάννης Ψιλάκης ήταν ένας νέος άνθρωπος με τα μάτια του πλημμυρισμένα από τις εικόνες της χαράς και της λύπης που απορροφούσε καθημερινά, με τα αυτιά του ανοιχτά στα αφουγκράσματα της αναπνοής του κόσμου, με την ψυχή του δοσμένη στην ιδέα της ενότητας η οποία συνέχει όλες τις γωνιές κι όλες τις φυλές της υφηλίου. Γι' αυτό και τα αισθητήριά του μπορούσαν να ανιχνεύουν την ομορφιά σε όλα τα γεωγραφικά πλάτη και σε όλα τα πολιτισμικά μήκη της ανθρωπότητας. Να προσλαμβάνουν δηλαδή την πραγματικότητα στην οικουμενική της διάσταση και να καταγράφουν την πανοραμική της κλίμακα, χάρη σ' ένα μεγάλο φορτίο ανθρωπιάς και μια απέραντη αγάπη για τον άνθρωπο.

Για τον Γιάννη Ψιλάκη ο Κόσμος είναι Ένας: ο άνθρωπος και ο χώρος του, το γεωφυσικό, το οικιστικό και το κοινωνικό του περιβάλλον, η ποικιλία των πεποιθήσεων και των παραδόσεών του, το ανάπτυγμα του χρόνου και των ηλικιών του, των αισθήσεων και των συναισθημάτων του. Η διαφορετικότητα στις φωτογραφίες του αποτυπώνεται ως έκφραση μιας ενδότερης ομοιότητας, είτε έχει να κάνει με τις εναλλαγές των φυσιογνωμιών και των χρωμάτων, είτε με τις ιδιαιτερότητες των συνηθειών και τις ενίοτε απροσδόκητες εκδηλώσεις της συμπεριφοράς. Ακριβώς όπως η θεαματική ποικιλία των μορφών, ακόμα και στις ανεξάντλητες εκδοχές των τοπίων, αντανακλά εν τέλει τη βαθύτερη συνάφεια των συστατικών εκείνων, που γεφυρώνουν όσες αποστάσεις φαινομενικά μόνο διακρίνουν τα πολιτισμικά σύνολα από τον ενιαίο τους πυρήνα.

Δύσκολα μπορεί να προβλέψει κανείς ποια θα ήταν η εξέλιξη της διεισδυτικής του πορείας. Ποιος θα ήταν ο ελληνικός του λόγος ή, έστω, ο αντίλογος στην έλξη που του ασκούσε «η άλλη όψη του κόσμου». Πιστεύω ωστόσο πως η ανθρωποκεντρική θεώρηση θα παρέμενε βασική κατευθυντήρια γραμμή στην πυξίδα μιας αναζητητικής διαδρομής, στην οποία πρέπει να οφείλονται και κάποιοι τουλάχιστον από τους λόγους που έκοψαν το νήμα της ζωής του. Πιστεύω ακόμα πως, μέσα από τις φωτογραφίες του, τα μάτια του θα παραμένουν ανοιχτά «σ' ένα περιβάλλον που το μυαλό... δεν μπορεί να φτάσει». Έτσι δικαιώνεται άλλωστε και η έκθεση του Μουσείου Μπενάκη, η οποία, μαζί με την έκδοση του καταλόγου της, ευτύχησε να εξασφαλίσει την επιμέλεια της Ελένης Αθανασίου και τη χορηγική στήριξη του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος, χάρη στο φιλικό ενδιαφέρον του Παναγή Βουρλούμη.

Άγγελος Δεληβορριάς

Yannis Psilakis was a young person with eyes that overflowed with images of the joy and sorrow that he assimilated daily, with ears that were open to the eavesdropping of the breath of the world, with a soul dedicated to the idea of unity which brings together all the corners and races of the universe. This is why his sensors could trace the beauty that is to be found in all the geographic latitudes and cultural longitudes of humankind. In other words, they could seize reality in its universal dimension and record its panoramic scale thanks to his profound sense of humanity and immense love for mankind.

For Yannis Psilakis, the World is United: man and his space, his geophysical, ekistic and social environment, the variety of his convictions and traditions, the unfolding of time and its ages, his senses and feelings. The difference in his photographs is marked by the expression of an inner similitude, whether it has to do with the alternations of physiognomies and of colors, or the peculiarities of habits and the occasional unexpected expressions of behavior. In the same way, the spectacular varieties of faces, as well as the endless diversity of the landscape, reflect the deepest connection of those elements that bridge the distances that merely appear to differentiate the cultural wholes from their unified core.

It is difficult to predict how his penetrating course would have evolved. What would have been his Greek perception or even, the response to the attraction that "the other side of the world" had for him. However, I believe that his anthropocentric orientation would have remained a basic point on the compass of his explorations. To this must be due also at least some of the reasons that cut short his life. I believe also that, through his photographs, his eyes will remain open "to an environment that the mind... cannot reach". This was also the reason for the exhibition at the Benaki Museum, which, together with the publication of the catalogue, was fortunately overseen by Eleni Athanassiou and received financial support from the Hellenic Telecommunications Organization, thanks to the friendly interest of Panayis Vourloumis.

Angelos Delivorrias

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΕΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΗ

Γιάννης Ψιλάκης. Φωτογράφος; Μουσικός; Μελετητής; Ταξιδιώτης; Ρεπόρτερ; Επαναστάτης; Περιηγητής; Ανθρωπιστής;

Τι απ' όλα αυτά μπορεί να τον χαρακτηρίζει και να τον καθιστά έναν από τους πιο πολύπλευρους και χαρισματικούς ανθρώπους;

Παρακολουθώντας τη ζωή του τα τελευταία χρόνια, και με την ευκαιρία αυτής της έκδοσης, θα αναφερθώ σε εκείνα τα στοιχεία που κάνουν κατά τη γνώμη μου το έργο του «αληθινό», «ειλικρινές» και «ακέραιο».

Η μονογραφία «Ο Κόσμος είναι Ένας» περιλαμβάνει εξαιρετικά υψηλής ποιότητας φωτογραφίες από διάφορες φυλές του πλανήτη και χωρίζεται σε τρεις συμπαγείς αυτόνομες θεματολογικές και με αντιπαραθέσεις ενότητες.

Ξεφυλλίζοντας τις σελίδες του βιβλίου, ο αναγνώστης γίνεται κοινωνός του πλούτου μιας απειλούμενης κληρονομιάς και ταξιδεύει μαζί με τον φακό του Γιάννη Ψιλάκη στις πιο απομακρυσμένες, αλλά ταυτόχρονα μαγευτικές γειτονιές του κόσμου.

Ένας σύγχρονος Χεμινγουέι, ένας γνήσιος περιηγητής του κόσμου, καταγράφει με τον φακό της μηχανής του «στιγμιότυπα» της ζωής των *Καλάς* στο Πακιστάν, που θεωρούνται –σύμφωνα με έναν αρχαίο μύθο– απόγονοι του Μεγάλου Αλεξάνδρου, των *Τουαρέγκ* στη Δυτική Σαχάρα, που βιοπορίζονται κυρίως από τη νομαδική βοσκή κοπαδιών, των *Ντογκόν* στο Μάλι, που κατασκεύασαν τα χωριά τους στην άκρη ενός βράχου, των *Μασάι*, που κινούνται με τις αγέλες των βοοειδών τους στις πεδιάδες της Ανατολικής Αφρικής, των ασκητών *Πασουπατινάτ* στο Νεπάλ, των *Ραμπάρι* στο Ρατζαστάν στην Ινδία, που ζουν ημινομαδική ζωή παρόμοια με τους Βεδουίνους και τους Τουαρέγκ, των Χάμερ και των Κάρο στην Αιθιοπία που χρησιμοποιούν κόκκινη ώχρα και λίπος ζώου για τον καλλωπισμό της κεφαλής τους, των *Χούλι* στην Παπούα Νέα Γουινέα, που πιστεύουν στα ντάμια –πνεύματα– τα οποία κατοικούν στον ουρανό, στους ποταμούς και στα βουνά, και των *Αϊμάρα και* των *Μαπούτσε* στη Βολιβία και το Περού που ζουν στη λίμνη Τιτικάκα και επιδίδονται στην αλιεία, και έχουν σαν χαρακτηριστικό τους το σκληρό τσόχινο καπέλο, το οποίο υιοθέτησαν τον 20ό αιώνα από τους Βρετανούς μηχανικούς που κατασκεύασαν την σιδηροδρομική γραμμή.

Ο Γιάννης Ψιλάκης ταξίδεψε στην γενέτειρα του Βούδα και ασχολήθηκε με πνευματικά στοιχεία που εμφανίζονται στις θρησκευτικές δοξασίες και στις τελετουργικές πρακτικές τους, ενώ μελέτησε και άλλα προγονικά δόγματα ανιμιστικής ή παγανιστικής προέλευσης –όπως η λατρεία της γονιμότητας, οι θυσίες των ζώων και η λατρεία των πνευμάτων– τα οποία σχεδόν πάντοτε έχουν ενοποιηθεί σε πιο προοδευμένες μορφές λατρείας.

Δεν ασχολείται με φιλοσοφικές και εικαστικές προσεγγίσεις της φωτογραφίας. Δεν στήνει τα μοντέλα του για να τα φωτογραφίσει. Δεν ωραιοποιεί τις εικόνες του. Δεν δεσμεύεται από καμιά θρησκευτική και πολιτισμική παράδοση· αντιθέτως βιώνει τις ιδιαιτερότητες κουλτούρων με ποικίλη προέλευση, έχοντας την μοναδική ικανότητα να τις συμφιλιώνει.

Ο φακός για τον Γιάννη είναι προέκταση του ματιού του και το χέρι του είναι συνέχεια της ψυχής του. Μέσω αυτού, αναζητά το στιγμιαίο βλέμμα, πλησιάζει και αγγίζει την αλήθεια και τέλος φωτίζει τις ψυχές των ανθρώπων.

Ερευνά –πέρα από την εικόνα που αποτυπώνεται στο φιλμ– τη διάθεσή τους, τα συναισθήματά τους, την αγωνία τους τη χαρά τους. Πέρα όμως από την γενικότερη ευαισθησία που χαρακτηρίζει την προσέγγισή του, διακρίνεται η τάση του για την εξερεύνηση της αντίθεσης μεταξύ του αυθεντικού και αθώου, όπως αποτυπώνεται στις φωτογραφίες του, με το ώριμο και το κουρασμένο του Δυτικού κόσμου.

Αποποιείται τον αυτοσκοπό της «πρωτοτυπίας» που απομονώνει τον καλλιτέχνη σε ένα άδυτο και φωτογραφίζει από μια εσωτερική ανάγκη πολυσήμαντη, αναδεικνύοντας τον Άνθρωπο και τη μεγαλοσύνη του.

Έτσι, αντίθετα ίσως από έναν επαγγελματία φωτογράφο –με την αυστηρή έννοια του όρου– κάνει Τέχνη για τον Άνθρωπο και όχι απαραίτητα Τέχνη για την Τέχνη.

Διακρίνουμε στο σύνολο της δουλειάς του μια ρεαλιστική προσέγγιση, που είναι ρεαλιστική μόνο κατ' όνομα. Στην πραγματικότητα, ο φαινομενικά αυστηρός και άμεσος ρεαλισμός του δεν είναι παρά η σιωπηλή προσέγγιση ενός απέραντου εσωτερικού κόσμου.

Το έργο του –μορφοποίηση ενός ατομικού και αυθεντικού κώδικα– αποτελεί μια ευρεία γκάμα έκφρασης, που ποικίλλει από τη λιτότητα και ευγένεια της Άπω Ανατολής, την αυστηρότητα της Δύσης και τον ρομαντικό αισθησιασμό της κουλτούρας της Μέσης Ανατολής.

Στις φωτογραφίες του πρωταγωνιστεί η ανθρωποκεντρική προσέγγιση, η πλούσια εσωτερικότητα, η εκφραστικότητα και ο ψυχισμός.

Έχει ως επίκεντρο τον Άνθρωπο και τους πολλαπλούς του ρόλους, τον άνθρωπο οραματιστή, τον άνθρωπο αγωνιστή, τον άνθρωπο επαναστάτη, τον άνθρωπο νικητή, τον άνθρωπο επίκεντρο της ιστορίας.

Γνωρίζει καλά πως η πρόοδος, για την οποία καυχήθηκε η μεταπολεμική Ευρώπη, δεν έφερε την ευτυχία, όπως δεν συνεισέφερε και στην πραγματοποίηση του ισοτόπου καταμερισμού του πλούτου και της ευημερίας από τη μια με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια από την άλλη.

Εμφανίζεται άλλοτε ρομαντικός και άλλοτε επαναστάτης, αλλά πάντα έχοντας σαφή εικόνα της αποστολής και του προορισμού του. Δεν αντιμετωπίζει τη φωτογραφία ως ένα ερμητικά κλεισμένο και στεγανό πεδίο, αλλά έναν ανοιχτό χώρο που αλληλεπιδρά με τη ζωή, την κοινωνία, την πολιτική και τη θρησκεία.

Στο έργο του αντικατοπτρίζεται η βαθιά του πίστη στις αρχές και τις ιδέες που υπηρέτησε και διατήρησε με ιερή ευλάβεια καθ' όλη την διάρκεια της πορείας του.

Ο Κόσμος του Γιάννη είναι Ένας, βασισμένος στο συναίσθημα και στο ένστικτο παρά στη λογική ή σε κάποια διανοητική λειτουργία. Έτσι καταφέρνει να αφυπνίζει όλες τις αισθήσεις και να αποτελεί μια επίκαιρη

πρόταση για αυτοεξερεύνηση που οδηγεί στον επαναπροσδιορισμό των προτεραιοτήτων μας. μέσω της αμεσότητας του.

Καθ' όλη την διάρκεια της ζωής του λάτρεψε την ομορφιά, που εκφράζεται με την συνεχή φροντίδα του σώματος και τις διακοσμήσεις με διάφορους ρυθμούς κοσμημάτων, στολιδιών και χρωματισμού της επιδερμίδας για προστασία από τον καυτό ήλιο της ερήμου.

Άκουσε τους ρυθμικούς ήχους των ταμ-ταμ και των ταμπάλας των φυλών της Αφρικανικής ηπείρου. Γνώρισε τεχνικές και μυστικά βαψίματος που χρησιμοποιούνται στις παραδοσιακές ενδυμασίες και μας χάρισε εικόνες δυνατές, πλημμυρισμένες από χρώματα, ήχους και μυρωδιές, στηριζόμενος μόνο στο βαθύ συναίσθημα και όχι στα τερτίπια μιας δυσκίνητης λογικής.

Ξεφυλλίζοντας τις σελίδες αυτής της μονογραφίας, ο Γιάννης μας χαρίζει διαχρονικά ταξίδια με αλληλοσυγκρουόμενα συναισθήματα, που όμως συνυπάρχουν, τροφοδοτώντας την ένταση, την αντίθεση και την αμφιβολία, ιδιαίτερα στις συμπεριφορές των ανθρώπων που επωμίζονται το βάρος να μεταδώσουν την προσωπική αγωνία και ειρωνεία της μοίρας του ανθρώπου.

Σ' έναν εξωτερικά αλλοιωμένο κόσμο, στον οποίο η παγκοσμιοποίηση συνυπάρχει με την μοναχικότητα και η επιστήμη με την πνευματικότητα ο Γιάννης Ψιλάκης προβάλλει στο πολύμορφο έργο του αυτές ακριβώς τις αξίες, που λειτουργούν προφητικά ως ένα σύστημα αρχέτυπης λογικής, την οποία καλείται να εξερευνήσει ο άνθρωπος της Δύσης του 21ου αιώνα.

Ελένη Αθανασίου
Ιστορικός Τέχνης

THE JOURNEY OF A HUMANIST

Yannis Psilakis. Photographer? Musician? Researcher? Traveler? Reporter? Revolutionary? Explorer? Humanist?

Which, of all these occupations, best characterizes him and makes him one of the most multi-dimensional and gifted of people?

Being familiar with his life during the last years and on the occasion of this publication, I would like to mention those elements that, in my opinion, describe his work as being "authentic", "honest" and having "integrity".

The monograph, "A World United", includes photographs of exceptionally high quality taken of different tribes of the world and is divided into three condensed, autonomous themes and their relevant parts.

Leafing through the pages of this publication, the reader becomes a participant in the wealth of a threatened heritage and travels with the lens of Yannis Psilakis to the most distant but at the same time, fascinating, neighborhoods of the world.

Like a contemporary Hemingway, a true traveler of the world, he recorded with his camera lens, "moments" in the lives of the *Kalas* of Pakistan, who are considered to be –according to an ancient myth– the descendants of Alexander the Great, the *Touareg* of the Western Sahara who earn their livelihood from the nomadic tending of their herds, the *Dogon* of Mali, who have built their villages at the edge of a rocky landscape, the *Masai*, who travel with their herds of oxen on the plains of Eastern Africa, the ascetic *Pashupatinath* of Nepal, the *Rabari* of Ratzastan in India, who live a semi-nomadic life similar to that of the Bedouins and Touareg, the Hamer and Karo in Ethiopia, who use red ochre and animal fat to beautify their hair, the *Huli* in Papua New Guinea who believe in damia –spirits– that live in the sky, in the rivers and mountains, and the *Aymara* and *Mapuche* in Bolivia and Peru who live on Lake Titicaca and engage in fishing and wear a distinctive stiff felt hat which was adopted in the 20th century by the British engineers who built the railroad.

Yannis Psilakis traveled to Buddha's birthplace and concerned himself with the spiritual elements of his religious doctrine and ritual practices and studied other primitive doctrines that have animistic or pagan origins –such as the worship of fertility, the sacrifice of animals and the worship of spirits– which almost always have been incorporated in more advanced forms of worship.

He was not concerned with the philosophic and artistic aspects of photography. He did not pose his subjects in order to photograph them or smarten up his images. He was not bound to any religious or cultural tradition; on the contrary, he could experience the special features of different cultures because he had the unique ability to reconcile them.

For Yannis the camera lens was an extension of his eye and his hand was the continuation of his soul. Through his lens, he sought the momentary glance. He approached and touched upon the truth and illuminated the souls of people.

He explored –beyond the image that was captured on film– their dispositions, their feelings, their anguish and their joys. But beyond the general sensitivity that characterized his approach, one observes in his photographs a tendency to explore the disparities between the authentic and innocent individual and the mature and jaded individual of the Western world.

He shunned "originality" as an end in itself because it isolates the artist in an ivory tower. He photographed from an inner need that was deeply significant in that it revealed Mankind and his magnanimity.

Therefore, unlike a professional photographer –in the strict sense of the word– he created Art for Mankind and not necessarily Art for Art.

A realistic approach can be seen in the whole of his work that is realistic in name only. In reality, his seemingly austere and direct realism is nothing more than the silent approach of a profound inner world.

His work –the shaping of an individualistic and authentic code– consists of a broad range of expression that differs from the simplicity and grace of the Far East, the austerity of the West and the romantic sensuality of Middle Eastern culture.

His photographs are anthropocentric and convey his rich inner world, his expressiveness and spirituality.

At the center is Mankind in its many roles: the individual as visionary, the individual as fighter, the individual as revolutionary, the individual as victor, the individual at the center of history.

He understood that progress, about which postwar Europe boasted, did not bring happiness just as it did not contribute to the materialization of the equal distribution of wealth and prosperity on the one hand and human dignity on the other.

At times he appears as a romantic, at other times as a revolutionary, but he always maintained a clear image of his mission and destination. He did not confront photography as a hermetically sealed and impenetrable field but as an open space that interacted with life, society, politics and religion.

His work reflects a deep belief in the principles and ideas that he served and preserved with sacred reverence during the entire course of his life.

The World of Yannis is United. It was founded on feelings and instinct rather than logic or intellectual faculty. Thus, it succeeds in arousing all the senses and offers a timely proposal for self-examination that, through its immediacy, can lead us to a re-assessment of our priorities.

Throughout his life he adored the kind of beauty that is expressed through a continual care of the body and adornments of different styles of jewelry, decorations and pigments for the skin that protect the individual from the hot sun of the desert.

He listened to the rhythmic sounds of the tam-tam and tabalas of African tribes. He knew the techniques and secrets of dyeing that are used for traditional costumes and gave us powerful images that overflow with colors, sounds and smells, based only on his deep feelings and not on the ploys of weighty reasoning.

Through the pages of this monograph, Yannis offers us timeless journeys with conflicting but coexisting feelings, nurturing tensions, contrasts and doubts, especially in the conduct of people that carry the burden of conveying the personal anguish and irony of the fate of man.

In an externally altered world, in which globalization coexists with loneliness and science with spirituality, Yannis Psilakis projects precisely these values in his multi-faceted work. They function prophetically as a system of archetypal reasoning, which 21st century man is called to explore.

Eleni Athanassiou

Art Historian

[πρόσωπα / portraits]

"...Θα ανοίξω τα μάτια μου σ' ένα περιβάλλον που τομυαλό μου δεν μπορεί να φτάσει. Είναι η ίδια η ζωή. Θα κάνω ό,τι μπορώ να τα μεταφέρω και σ' αυτούς που δεν έχουν, ίσως προς το παρόν, την τύχη μου. Γιατί ό,τι κι αν λένε, τους χρωστάω τα πάντα..."

"...I will open my eyes on an environment that my mind cannot reach. It is life itself. I will do what I can to transmit to those who do not have, perhaps for the time being, my good fortune. Because, whatever they say, I owe them everything..."

Καλάς ...Βορειοδυτικό Πακιστάν, Ινδικός Καύκασος. Μια παγανιστική φυλή με έντονα μεσογειακά χαρακτηριστικά, απομονωμένη στην καρδιά της Κεντρικής Ασίας. Τα μέλη της φτάνουν μόλις τις 3.000, αλλά προβληματίζουν τα αρχεία της ελληνικής ιστορίας. Την ύπαρξη τους, συνοδεύει ένας αρχαίος μύθος που έμεινε ανέπαφος στο πέρασμα των χρόνων και των διαδοχικών κατακτητών. Ένας μύθος που αγγίζει τα όρια της αλήθειας· οι Καλάς είναι απόγονοι των στρατιωτών του Μεγάλου Αλεξάνδρου;

...Οι γυναίκες των Καλάς δεν πρέπει να κυκλοφορούν πουθενά χωρίς να φορούν το σουσούτ, το μικρό μάλλινο κάλυμμα, συνήθως μαύρο ή καφετί, που σκεπάζει το κεφάλι και η ουρά του πέφτει μέχρι τη μέση του σώματος. Συχνά συνοδεύεται από μια φούντα παρόμοια με εκείνη της μακεδονικής γυναικείας ενδυμασίας. Είναι διακοσμημένο με πολύχρωμες χάντρες, κοχύλια, κουμπιά και μικρά καμπανάκια. Σίγουρα πολύ μακριά από τον κόσμο των πέπλων του Ισλάμ...

Kalash... Northwestern Pakistan, Indian Caucasus. A pagan tribe with strong Mediterranean features, isolated in the heart of Central Asia. Its members number just 3.000 but they present a problem for Greek history. Their existence is associated with an ancient myth that has remained impervious to the passage of time and successive conquerors. A myth that touches the limits of truth: Are the Kalash the descendents of the soldiers of Alexander the Great?

...Kalash women are not permitted to circulate without wearing the *sousout*, a small woolen cap, usually black or brown, which covers the head and has a tail that falls to the waist. It often has a tassel identical to that seen in the costume of Macedonian women. It is decorated with multi-colored beads, shells, buttons and small bells. Definitely very far from the world of the veils of Islam.

[πρόσωπα / portraits]

...Το σπίτι των Καλάς διαφέρει ριζικά από εκείνο των μωαμεθανών στην υπόλοιπη χώρα. Είναι ένα γερό, τετράγωνο οικοδόμημα από ξύλο, με δύο ή και τρεις ορόφους. Στον τελευταίο όροφο έχουν κτισμένο έναν εξώστη που θυμίζει έντονα μακεδονικό χαγιάτι. Στους πάνω ορόφους είναι η κατοικία. Τα δωμάτια είναι στραμμένα προς μια κεντρική αυλή και έχουν στο ταβάνι ένα άνοιγμα για να βγαίνει ο καπνός όταν μαγειρεύουν αλλά και για να φωτίζεται ο χώρος κατά την διάρκεια της ημέρας. Ο κάτω όροφος είναι αποθήκη και μικρός στάβλος, όπως ακριβώς στα παλιά ελληνικά χωριά...

...The houses of the Kalash are radically different from those of the Moslems in the rest of the country. They are sturdy, square dwellings made of wood with two or three floors. On the upper floor there is a balcony that strongly recalls a Macedonian verandah. The living area is located in the upper floors. The rooms are arrayed around a central courtyard and the ceiling has an opening so that the smoke can escape when they cook. It also serves to illuminate the space during the day. The lower floor is used for storage and as a small stable, just as in old Greek villages...

[πρόσωπα / portraits]

Σάντου ...«Ντυμένοι από τον Θεό» πορεύονται για τη γαλήνη όλου του κόσμου. Για αυτούς, είναι κάτι πέρα από θρησκεία. Είναι τρόπος ζωής. Μία στάση ενάντια στον σύγχρονο υλισμό. Μία διαρκής αναζήτηση της αγνότητας. Είναι οι Σάντου. Η ψυχή της Ινδίας. «αυτοί χωρίς τόπο». Ακολουθούν τον πιο δύσκολο δρόμο του Ινδουισμού, τον δρόμο των περιπλανώμενων ασκητών. Βαδίζουν όλο τον χρόνο, διασχίζοντας την Ινδία με την πιο ταπεινή εμφάνιση και σποραδικά συγκεντρώνονται σε κάποιο προσκύνημα...

...Όλα τους τα υπάρχοντα χωράνε μέσα σε ένα μικρό ταγάρι που ονομάζουν «τζόλι». Τα εξωτερικά χαρακτηριστικά τους είναι έτσι όπως ακριβώς αναφέρονταν χιλιάδες χρόνια πριν στα ιερά κείμενα των Βέντας. Ήταν και τότε γυμνοί με μακριά μαλλιά και άλειφαν το σώμα τους με στάχτη για να διώξουν το «κακό». Έβαφαν στο μέτωπό τους ιερά σύμβολα και ζούσαν στα δάση, απομακρυσμένοι από την κοινωνία των άλλων θνητών. Κυριότερο χαρακτηριστικό τους είναι το τιλάκα, η ιερή βαφή στο μέτωπο με ποικίλα σχέδια, το καθένα εκ των οποίων συμβολίζει την θεότητα που ακολουθεί και θέλει να τιμήσει ο κάθε ασκητής...

Sadhu... "Dressed by God", they walk for peace in the world. For them it is something beyond religion. It is a way of life. A stand against today's materialism. A continual quest for purity. They are the Sadhu. The soul of India, "those without a place". They pursue the most difficult path of Hinduism, the path of the wandering ascetic. They march all year long, crossing India with humility and from time to time gather at some shrine.

...All their belongings fit into a small bag called a "tsoli". Their external features are exactly as they are mentioned thousands of years ago in the sacred writings of the Vedas. They were naked at that time, too, had long hair and rubbed their bodies with ashes to cast away "evil". They painted sacred symbols on their foreheads and lived in forests, far from the society of other living beings. Their main feature is the *tilaka*, sacred designs of different colors on their foreheads, each of which symbolizes the deity that the ascetic is an adherent of and wants to honor.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ